

נדרים לח"א

עניין: תורת משה

ליקוטי מאמרים ספר יהושע

[יז] **ועתניאל** בן קנו החזירן מתוך פלפולו, כמו שאמרו בנדרים (לח, א) דפלפולא ניתן למשה רבינו ע"ה והוא נהג טובת עין ונתנו לישראל. פירוש פלפול הוא חדוש דבר חכמה משכל, וזהו דרגא דמשה רבינו ע"ה ביחוד, שעל כן נקרא כל תלמיד חכם משה כנ"ל. היינו כל תלמיד חכם שיכול לחדש דבר בפלפולא ומאלו החדושין דאורייתא יוכל להשיג למדרגת משה רבינו ע"ה, כמו שאמרו פרק קמא דבבא בתרא (יב, ב) דאמר גברא רבה מילתא ואתאמרא הלכה למשה מסיני כותיה. ומגיע למדרגת המלכות, כמו שאמרו (גיטין סב, א) מאן מלכי רבנן, ולנבואה, כמו שאמרו חכם עדיף מנביא, ואף על פי שניטלה נבואה מהנביאים ונתנה לחכמים כו' יעויין שם בבבא בתרא. ונבואת

יערות דבש ח"א דרוש ח'

ועוד בזה, כי כבר פירשו במה שאמרו [שבת קא:]: משה שפיר קאמרת, כי תלמידי חכמים בכלל נקראים משה, והוא כי כבר פירשו במה שאמרו [תענית ה:]: יעקב לא מת [וזהו א' לז:], משה לא מת, והיינו כי נשמתם ונפשם לא נסתלקו למעלה, רק הם מתקשרים עם נשמות החיים להגין על הדור, וביחוד משה נשמתו ונפשו תמיד נקשרת עם חכמי הדור ואדוקה בהם, נפשו קשורה בנפשם, כי הוא מקור החכמה והמדע והתבונה בתורה, שהיא ממרום קדשו, אשר ה' יערה רוח ממרום על לומדי תורה, הוא למשה לבד, כי הוא עיקר הצינור המקבל חכמות אלהים, ועל ידו יושפעו לישראל להיות נשמתו כלולה בהם, וזהו מאמר חז"ל [נדרים לח:]: מתחילה ניתנה תורה למשה לבדו, והוא נהג טובת עין להנחיל לישראל, ולכך נקראת תורת משה, ולכך משה מתדבק בכל לומדי תורה לשמה, ולא עלתה נשמתו למעלה, רק תמיד שרשה דבוק עם נשמת צדיקים ותלמידי חכמים, וזהו [דברים לד, ו]: ולא ידע איש את קבורתו, כי הוא קבור בגולה עם כל חכמי הדור, ולכן כל תלמיד חכם נקרא משה, וזהו מאמר הפסוק [דברים לד, ז]: משה לא כהתה עינו ולא נס ליחה וכו' ויבכו אותו ישראל ל' יום, דיש להבין מה ביקש הכתוב בזה התואר למשה אם כהתה עינו או לא, ולמעלת יקר משה מבחר כל היצורים, ירום ונשא ממלך מלכי המלכים, תואר זה שפל ופחות למשה מאוד מאוד:

קהלת יעקב ערך מש

י"א משה זכה מתחילה לכל נ' שערי צינה, רק אחר כך כשחטאו ישראל צערב רב שקיבל, נעלם ממנו שער הני, וזה (שמות ל"ב) **לך רד שתרד מגדולתך** (ברכות ל"ב) **ותחסר שער הני כמניין לך, ועל כן אמרו רז"ל** (ראש השנה כ"א: נדרים ל"ח). **צלשונס נ' שערי צינה ניתנו למשה חסר א', ולא אמרינן מ"ט** **שערי צינה ניתנו למשה, רק שמתחילה ניתנו לו כל הנון, ואחר כך נחסר אחד על ידי העגל שעשו ישראל, ואחר כך צשעת פטירתו זכה לכל הני' שערי צינה, ועל כן נאמר** (דברים ל"ד א) **אל הר נצ"ו נון צו, שיש צו שער הני' ונכנס הני' צשמו, ונעשה ממשה אותיות נשמה, וידוע כי נשמה צינה, גם זה מהרצ"ו שם, והנה נודע דשער הני' כולל**